

源氏物語 紫式部

MURASAKI SHIKIBU POVESTEA LUI GENJI

Traducere din limba japoneză, note, glosar
și legendele ilustrațiilor de Angela Hondru

POLIROM
2017

Cuprins

Studiu introductiv.....	5
Nota traducătoarei	21
1. Pavilionul cu Paulownia (<i>Kiritsubo</i>)	27
2. Grozama (<i>Hahakigi</i>).....	46
3. Tunica cicadei (<i>Utsusemi</i>)	77
4. Regina-nopții (<i>Yūgao</i>)	85
5. Mlădița de mei-păsăresc (<i>Wakamurasaki</i>)	117
6. Șofrănelul (<i>Suetsumuhana</i>)	151
7. Prinos împărătesc adus frunzelor de arțar (<i>Momiji-no-ga</i>).....	174
8. Banchetul florilor de cireș (<i>Hana no en</i>)	194
9. Nalba (<i>Aoi</i>).....	203
10. Copacul sacru <i>Sakaki</i> (<i>Sakaki</i>)	236
11. Flori de <i>tachibana</i> (<i>Hanachirusato</i>)	269
12. Suma.....	272
13. Akashi	301
14. Balizele (<i>Miotsukushi</i>).....	328
15. Pelinul sălbatic (<i>Yomogiu</i>).....	350

16. La Bariera (<i>Sekiya</i>)	366
17. Întrecere de rulouri pictate (<i>E-awase</i>)	370
18. Vântul printre pini (<i>Matsukaze</i>)	383
19. Zdrențe de nori (<i>Usugumo</i>)	399
20. Zoreaua (<i>Asagao</i>)	419
21. Fecioara (<i>Otome</i>)	433
22. Podoaba prețioasă (<i>Tamakazura</i>)	466
23. Primul ciripit (<i>Hatsune</i>)	493
24. Fluturi (<i>Kochō</i>)	503
25. Licuricii (<i>Hotaru</i>)	517
26. Garofița (<i>Tokonatsu</i>)	530
27. Focurile din grădină (<i>Kagaribi</i>)	544
28. Taifunul (<i>Nowaki</i>)	547
29. Călătoria imperială (<i>Miyuki</i>)	560
30. Cânepa-codrului (<i>Fujibakama</i>)	578
31. Stâlpul de chiparos (<i>Makibashira</i>)	588
32. Crenguța de prun (<i>Umegae</i>)	613
33. Frunzulițe de glicină (<i>Fuji no uraba</i>)	627
34. Ierburi fragede I (<i>Wakana I</i>)	644
35. Ierburi fragede II (<i>Wakana II</i>)	704
36. Stejarul (<i>Kashiwagi</i>)	763
37. Flautul (<i>Yokobue</i>)	787
38. Greierii (<i>Suzumushi</i>)	799

1

Pavilionul cu Paulownia

KIRITSUBO

*Nu e zi să nu te poarte gândul la Murasaki
și la Genji Strălucitorul.*

Akiko

La Curtea Împăratului Japoniei – pe vremea cui să fi fost oare? – se aflau mai multe consoarte și concubine, însă în inima lui se cuibărise dragostea pentru una care nu se număra printre cele de rang foarte înalt. Semenele ei, care își dobândiseră poziția de la bun început și considerau că li se cuvine, de vreme ce aveau tați și frați cu trecere în orașul de scaun, o disprețuiau și o pizmuiau totodată. Flăcările geloziei le pârjoleau și mai rău pe concubinele de rang egal sau mai mic, căci doar concubina favorită îi era aproape Împăratului și numai după ea trimețea seară de seară. O dușmănie nemaivăzută și nemaiauzită o împresura, slăbindu-i trupul și prăpădindu-i inima. Cu cât își dorea mai mult să se întoarcă la casa părintească, cu atât Împăratul tânjea mai tare după ea și nici că îi păsa de dojeni și cleveteli.

Rangul tatălui ei nu îi îngăduise să fie numai doamnă de onoare. Socotind-o de viță nobilă, cu maniere alese, Împăratul o poțtea mai întâi pe ea ori de câte ori se ivea la Curte vreun prilej de muzică sau de distracție. Iar gestul de a o reține până la prânz trăda nesăbuițta.

Purtarea Împăratului ar fi putut deveni o pată rușinoasă în paginile istoriei virtuților împărătești. Stânjeniți peste măsură, nobililor de rang înalt și curtenilor nu le rămânea decât să aibă răbdare să își revină, prefăcându-se între timp că nu îi iau în seamă iubirea nebună. Și în China existase o preaiubită – frumoasa Yang Guifei¹ – pentru care împăratul își neglijase îndatoririle, atrăgându-și revolta supușilor. Purtarea acestuia stăruia încă în amintirea multora, dar sperau că în Japonia nu se va ajunge până la sacrificarea iubitei.² În ciuda puzderiei de neazuri îndurate, dragostea nemărginită a Împăratului i-a dat putere concubinei japoneze să le țină piept și să rămână la Curte.

Tatăl ei, Dainagon, se stinsese din viață, iar respectabila mamă, deși văduvă, se străduise din răspuțeri să își crească fiica în așa fel încât să nu fie cu nimic mai prejos decât fetele de familie bună ce își croiau cu semeție drum la Curte. Nebizuindu-se însă pe un protector cu trecere, Concubina se simțea de multe ori oropsită.

Și totuși... să fi avut într-o altă viață o legătură strânsă cu Împăratul? Cum s-ar explica altfel că i-a dăruit un băiețel cum nu se poate mai drăgălaș? Maiestatea Sa ardea de nerăbdare să își vadă pruncul, așa că i-a poftit la Palat de îndată ce a trecut perioada interzisă.³ Copilașul era neînchipuit de frumos. Primul său născut, zămislit de Consoarta Kokiden – fiica lui Udaijin, cu sprijin puternic pe linie maternă –, avea șanse mari să devină prinț moștenitor și toți îl socoteau ca atare, recunoscând însă că nu era nici pe departe atât de frumos ca pruncul nou-venit pe lume. Deși îi acorda celui dintâi născut atenția cuvenită, Împăratul nu putea să nu-și reverse dragostea nestăvilită asupra celui mic.

1. Concubina împăratului Xuanzong (685-762), socotită una dintre cele patru mari frumuseți ale Chinei Antice.
2. Împăratul a fost obligat să ceară uciderea lui Yang Guifei pentru a pune capăt revoltelor.
3. Femeile se întorceau la casa părintească pentru a naște, nașterea fiind considerată maculantă și impunând izolare.

Încă de la naștere nu a existat umbră de îndoială că Împăratul îl prefera în sufletul său, iar mama fiului mai mare se temea ca acesta să nu își piardă titlul de prinț moștenitor. Fusese prima consoartă a Împăratului. El venise la Palat în fragedă tinerețe și, după îndelungatul lor trai împreună, nu putea fi nepăsător la dojenile și simțămintele ei nestăpânite. Cugetul îl muștra, însă nu îndeajuns.

Cu toată dragostea năvalnică a Maiestății Sale, din pricina răutăților și intrigilor de la Palat, unde la tot pasul i se căuta pricina ori era batjocorită, Concubina își pierdea vigoarea și curajul pe zi ce trece, suferind tot mai mult. Încăperile sale se aflau în Pavilionul Kiritsubo, așezat în colțul de nord-est al Palatului Imperial. Cum Împăratul o vizita deseori sau ea răspundea chemărilor lui în noapte de și mai multe ori, aveau de trecut pe lângă locuințele altor concubine, stârnind negreșit gelozia acestora și făcându-le să născocească fel de fel de răutăți la intrările și ieșirile coridoarelor și galeriilor. O dată au împrăștiat gunoarie în calea doamnelor de onoare ce o însoțeau, pricinuind stricăciuni grave la poalele veșmintelor; altă dată, rivalele din două clădiri alăturate s-au vorbit să încuie în același timp ușile din capetele unui coridor și au ținut-o locului pe Kiritsubo¹.

Aflând despre nesfârșitele umilințe îndurate și simțind-o cât se poate de mâhnită, Împăratului i s-a făcut milă de ea și a așezat-o în Pavilionul Kōryōden, legat de Seiryōden, unde își avea el încăperile. Pentru asta a trebuit să o mute pe concubina de acolo într-o aripă mai îndepărtată a Palatului. Ura alungatei a devenit de neîmblânzit.

Când vlăstarul împlinise trei ani, ritualul de îmbrăcare pentru prima oară a *hakamei*² a fost plătit din vistieria

-
1. Numele sunt traduse în *Glosar*. Nota traducătoarei oferă explicații privind acordarea numelor. De exemplu, Kiritsubo și-a primit numele de la pavilionul în care locuia.
 2. În Epoca Heian, *hakama* erau niște pantaloni foarte largi, purtați pe sub straturile de veșminte atât de bărbați, cât și de femei. Ritualul

imperială, pentru a nu fi cu nimic mai prejos decât cel al fiului mai mare. Fapta nu a trecut neobservată, fiind o nouă pricină de cleveteli. Și totuși, pe măsură ce creștea, băiețelul dovedea atâta frumusețe și inteligență, încât nimeni nu îi purta vreun gând rău. Chiar și erudiții de la Curte și mulți oameni în toată firea se minunau că venise pe lume o ființă atât de aleasă.

În vara aceea, Miyasudokoro¹ s-a simțit din ce în ce mai rău și ar fi vrut să se întoarcă la casa părintească, dar Împăratul nici nu voia să audă. Deși o știa firavă, nu s-a îngrijorat și a îndemnat-o să rămână la Palat ca să se întremeze. Starea ei se înrăutățea însă tot mai mult, iar în ultimele cinci sau șase zile nici nu se mai ținea pe picioare. Mama ei, văduva lui Dainagon, l-a implorat cu lacrimi în ochi să îi îngăduie să plece. Ca să nu mai îndure și alte umilințe și să nu se abată vreo nenorocire asupra fiului ei, Kiritsubo s-a hotărât să îl lase acolo și să se furișeze fără să prindă cineva de veste. Împăratul socotea că nu are cum s-o mai oprească, dar îl mârșnea peste măsură că nu o poate măcar conduce.²

Chipul ei încântător devenise tot mai uscățiv, iar sufletul îi era copleșit de o tristețe nemărginită la gândul despărțirii. Nu o putea mărturisi pentru că nu îi stătea în fire. Văzând-o secătuită de puteri, Împăratul nu mai știa ce să îi facă, mintea i se golise de tot ce însemna trecut și viitor. O tot încredința de dragostea lui, cu lacrimi în ochi, însă Concubina nu mai răspundea. Licărul privirii i se stinsese și zăcea fără vlagă. Chinuit de îngrijorare, Împăratul le-a poruncit slujitorilor să îi aducă o lectică, dar tot nu își simțea cugetul împăcat. S-a întors în camera bolnavei. Nu îi venea să se despartă de ea.

hakamagi se desfășura la vârsta de trei sau de cinci ani, iar după anul 1600, la unsprezece ani.

1. Titlu dat concubinei care îi dăruia împăratului un copil. (n.a.) Există mai multe *miyasudokoro* de-a lungul romanului, însă am renunțat la acest titlu, păstrând numele pentru a înlesni lectura.
2. Eticheta imperială interzicea apropierea împăratului de bolnavi și morți, ambele stări fiind considerate maculante.

Respect pentru oameni și cărți

— Mi-ai făgăduit că și în călătoria spre moarte rămânem împreună. Nu se poate să mă lași singur.

Înțelegându-i prea bine simțămintele, Concubina i-a zis cu amărăciune:

— Îmi sună ceasul și despărțirea mă mâhnește. De nu m-ar împresura moartea...

Ar mai fi avut și altele de spus, dar puterile au părăsit-o. Văzând că se stinge, Împăratul își dorea să îi fie în preajmă, numai că primise veste despre vizita unor înalți preoți, tocmiți să vină la bolnavă în acea seară pentru a rosti rugăciuni de vindecare. Despărțirea îi sfâșia sufletul, dar a lăsat-o să plece la casa părintească.

Copleșit de tristețe, Împăratul nu a închis un ochi toată noaptea. Aștepta cu nerăbdare zorii ca să trimită un mesager. Avea inima grea.

Auzind tânguiriile din casa Dainagon, mesagerul s-a întors iute la Palat, descumpănit, cu vestea dureroasă: „Și-a dat ultima suflare îndată după miezul nopții“. Aflând de moartea ei, Împăratul s-a încuiat în odaie, doborât de jale. Tare ar fi vrut să îl țină alături pe băiețelul rămas fără mamă, însă datina nu-i permitea să stea în preajma copilului îndoliat. Toată Curtea ar fi făcut mare caz de un asemenea gest de neînchipuit, așa că urma să îl trimită la bunică. Micuțul nu prea înțelegea ce se petrece în jur. Le privea nedumerit pe femeile care îi slujiseră mama cum își frângeau mâinile și jeleau disperate. Îl mirau deopotrivă lacrimile neconținute ale tatălui. Despărțirea părintelui de copil e dureroasă oricând, însă acum Împăratului i se părea de neîndurat.

Oricâtă amărăciune pricinuieste dispariția celui drag, ritualul funerar se cerea împlinit. Văduva se ruga, printre suspine, ca sufletul fiicei să se înalțe la cer odată cu fuiorul de fum. A stăruit să urce în carul mortuar alături de doamnele din cortegiu. Câtă durere o fi fost în sufletul ei când a ajuns la locul incinerării de la poalele Muntelui Otagi!¹

1. Este vorba despre Muntele Atago (924 m), pe vremuri numit Otagi, situat în nord-vestul orașului Kyōto. Aici se desfășoară și în zilele

Respect pentru oameni și cărți

— O privesc pe răposată și mi se pare că mai trăiește. Ca să îmi vin în fire, trebuie să o văd preschimbată în cenușă, a zis ea cu hotărâre.

O clipă mai târziu, se scutura de plâns, gata-gata să se prăbușească. Femeile se temuseră că avea să se întâmple astfel.

La locul incinerării a sosit un mesager și a dat citire decretului imperial prin care fostei concubine i se acorda Rangul Trei. Văduva asculta tăcută. Rangul oferit se potrivea statutului fiicei sale. Regretând din suflet că nu o incluseră printre consoarte, Împăratul a ținut morțiș să îi dea un rang postum. Până și gestul acesta a trezit invidie la Palat. Doamnele mai sensibile au apreciat însă frumusețea și firea blândă a fostei concubine din Pavilionul Kiritsubo, prețuind-o la adevărata valoare. Au priceput că tocmai iubirea nemăsurată a Împăratului le stârnise gelozia, așa că au revenit la sentimente mai omenoase față de răposată, recunoscându-i calitățile și acceptând-o până la urmă. De parcă ar fi spus: „Acum, că nu mai e, ne este dragă“.

Timpul trecea fără să ia în seamă deznădejtile. Comemorările aveau loc cu sfințenie la fiecare șapte zile¹ și Împăratul trimitea și el ofrande, negreșit. De la moartea iubitei, se cufundase într-o tristețe fără margini, uitând de consoarte și concubine. Vărsa lacrimi amare de dimineața până seara.

— Ce toamnă înrourată! a exclamat unul dintre nobili.

— Îi poartă încă atâta iubire, încât și moartă rămâne o pacoste pentru cei din jur, a zis cu ură în glas Consoarta Kokiden, fiica lui Udaijin, care nu se putea lepăda nicicum de gelozie.

Când își vedea fiul cel mare, Împăratului i se făcea dor de cel mic și-și amintea de iubită. Trimitea atunci o doamnă de încredere sau pe propria doică² să îi aducă vești despre el.

noastre una dintre cele mai impresionante sărbători populare închinată sufletelor strămoșilor.

1. Potrivit credinței populare, timp de 49 de zile sufletul se înalță câte o treaptă la fiecare șapte zile spre Tărâmul Pur al lui Buddha.
2. Relația cu doica era una de apropiere și putea fi de lungă durată.

Respect pentru oameni și cărți

Într-o seară răcoroasă, ca de toamnă târzie bântuită de vijelii, amintirea răposatei îi stăruia în suflet mai tare decât de obicei. A ales-o drept mesageră pe Yugei-no-Myōbu, care a plecat pe un amurg încântător, în timp ce luna își arăta încet chipul. Aducerile aminte îl năpădeau pe Împărat în seri ca aceasta, când răposata obișnuia să vină lângă el ca să îi bucure auzul cu acorduri măiestrite. Fusese neînchipuit de talentată la muzică și recitare. Îi simțea neconținut năluca aproape, însă ar fi preferat să o aibă alături aieva, fie și preț de o clipă.

De îndată ce a pășit în curtea casei îndoliate a lui Dainagon, pe Myōbu a cuprins-o o mâhnire adâncă. Deși casă de văduvă, fusese bine îngrijită de dragul copilei, însă tristețea a doborât-o pe mamă de când i s-a stins fata. Buruienile din grădină au crescut nestăvilite, iar vânturile aprige le-au răvășit mai rău. Doar razele lunii se strecurau nestingherite printre bălării.

Fiind sol împărătesc, stăpâna a primit-o pe Myōbu în camera de oaspeți dinspre miazăzi, însă firea nu a putut să și-o țină multă vreme.

— Tare aș fi vrut să mor înaintea fiicei mele, dar soarta mi-a fost potrivnică. Acum îmi este rușine că un sol ca dumneavoastră și-a croit drum printre buruieni spre casa năruită.

Plângea în hohote nestăpânite.

— După vizita pe care v-a făcut-o zilele trecute, distinsa Naishi-no-Suke i-a spus Maiestății Sale că nu și-a închipuit să existe necaz mai mare pe lume. Văzându-vă, a simțit că i se taie pur și simplu răsuflarea. Eu, slujnică umilă, sunt mișcată până la lacrimi, a zis Myōbu fără înconjur.

A șovăit puțin și apoi i-a transmis vorbele Împăratului: „Am tot căutat, orbecăind în întunericul minții mele, o cale de ieșire din coșmar. Cu toată chibzuința, nu reușesc să îmi revin din mâhnire. Nici măcar nu am cui să mă destăinui în momente ca acestea. Nu ai vrea să vii din când în când să mai stăm de vorbă între patru ochi? Mă îngrijorează și tânărul prinț. Bietul de el e înconjurat acolo doar de suferință și durere. Te rog să mi-l aduci cât mai repede.“

— Așa a zis, a urmat Myōbu printre hohote de plâns. Am înțeles pe dată cât îl stânjenește neputința și am plecat fără să mai aștept să isprăvească.

— Ochii mi-au fost împăienjeniți de lacrimi în ultima vreme, dar vorbele Maiestății Sale îmi aduc o rază de lumină în suflet. Îi port adâncă recunoștință, a spus văduva luând răvașul.

„Am tot sperat că durerea se va domoli, însă ea se întetește pe zi ce trece. Mă gândesc neconținut la copilul văduvit de un părinte. Te rog să îl îngrijești cum se cuvine în locul celei pe care ai pierdut-o“, a citit ea.

Mesajul continua cu un poem. Ajungând la el, lacrimile i-au încețoșat de tot privirea.

*Când vântul adună mărgelușe de rouă peste Câmpia Miyagi,
la hagi¹ cel plătând mă poartă gândul.*

— Am trăit mult și de aceea am avut parte de nenorociri, a zis văduva. Mi-ar fi rușine să mai apar în fața lumii și cu atât mai puțin m-aș duce la Palat. Mă onorează invitația, dar nu sunt vrednică de ea. Legătura dintre tată și fiu e firească și cred că micuțul abia așteaptă să îl vadă. Oricât de mult mi-aș dori, nu îl pot sluji în văzul lumii. Așa să îi spuneți Maiestății Sale. Mi-au murit de timpuriu și soțul, și fiica și ar fi de rău augur ca el să rămână în preajma mea.

Băiețelul dormea.

— Aș fi stat până se trezește, pentru a-i da amănunte Maiestății Sale, însă un sol ca mine nu se poate lăsa așteptat, a zis Myōbu pregătindu-se de plecare.

— Țin mult să mai stăm de vorbă, ca să aflu puțină alinare. Vă rog să mai treceți pe la mine când vă e voia, nu doar ca sol al Curții. Pe vremuri veneați cu vești bune, dar, înțelegând ce necazuri vă poartă pașii acum, îmi dau seama limpede ce aspră

1. Fiind deseori folosit în poezie ca metaforă, cuvântul *hagi* („trifoi-japonez“, care crește sub formă de tufe) nu este tradus pe parcursul romanului.

Respect pentru oameni și cărți

a fost soarta cu mine lăsându-mă atât de mult în viață. Viitorul fetei mi s-a părut strălucitor încă de la naștere. Răposatul Dainagon și-a dorit până pe patul morții să o trimitem la Palat, iar eu am ținut să-i împlinesc vrerea. Ultimele lui vorbe au fost: „Să nu deznădăjduiești!“ Deși inima îmi spunea că fiica mea nu avea să fie fericită acolo fără un ocrotitor puternic, am trimis-o totuși la Palat ca să nu îmi calc făgăduiala făcută soțului. A devenit Preaiubită și s-a bucurat de o dragoste poate nemeritată. L-a slujit cu credință pe Împărat până ce pizma și gelozia din jur au răpus-o de tânără. Mai bine nu își revărsa Maiestatea Sa dragostea nemăsurată asupra ei, poate scăpa de dușmănie. Dar nu mă luați în seamă, acum vorbește o mamă orbită de durere.

Plângea cu suspine. Era deja miezul nopții.

— Maiestatea Sa vă cunoaște suferința și mi-a tot spus: „Știu cât de mult rău i-a făcut iubirea mea nețărnută și nu am ținut seama că nu avea să dăinuie, deși menită într-o viață anterioară. Am urcat pe tron hotărât să nu supăr pe nimeni, dar din cauza ei s-au ridicat împotriva noastră femei care nu ar fi trebuit să ne dușmănească. Am pierdut ce aveam mai de preț și am ajuns într-o stare mai jalnică decât oricând.“ De câte ori cugetă astfel, vrând să își afle propria *karma*, îl podidesc lacrimile și i se pune un nod în gât.

Nu mai terminau cu vorba, printre hohote de plâns. Myōbu s-a dezmeticit deodată.

— S-a făcut tare târziu și aș vrea să duc la bun sfârșit astă-seară însărcinarea primită, a zis ea ridicându-se.

Nu era momentul potrivit pentru daruri, așa că văduva i-a oferit numai un rând de veșminte alcătuit dintr-o haină scurtă *karaginu* și o trenă *mo* aparținând răposatei, precum și o cutie cu ace de păr, în semn de aducere-aminte.

Luna se înălțase pe cerul senin și bătea un vânt rece. Gâzele nopții țârlăiau ca și cum erau părtașe la durerea firii. Greu pentru Myōbu să se urnească din loc! Înainte să urce în trăsură, a murmurat:

*Chiar de greierul-pinului își va isprăvi cântatul,
lacrimile-mi nu se vor istovi în noaptea lungă.*

Văduva i-a trimis răspuns printr-o doamnă de-a sa:

Cât mă amărăște vizita de peste nori¹,

*Ce-a adus proaspete mărgelușe de rouă trestiilor firave
zumzâind de gâze.*

Tinerele doamne care o slujiseră pe concubină îi plângeau fără îndoială moartea, dar mai presus de toate tânjeau după viața de la Curte cu care se obișnuiseră. Gândindu-se la Maiestatea Sa, pe văduvă o îndemna cugetul să îl trimită pe micul prinț la Palat, însă nu o lăsa propria nefericire. Dacă mergea și ea, avea să îndure aspre dojeni din partea lumii, totuși nu era în stare să suporte despărțirea. Până la urmă a ținut copilul lângă ea.

Ajunsă la Palat, lui Myōbu i s-a strâns inima când l-a văzut încă treaz pe Împărat. Spunând că vrea să admire splendorile grădinii toamna, adunase în jurul său patru-cinci doamne de onoare mai alese și tăifăsuiau în tihnă. De la o vreme vorbeau îndeosebi despre iubirea dintre Xuanzong și Yang Guifei din *Cântecul tristeții fără de sfârșit*², privind totodată ilustrațiile Împăratului Uda. Le mai erau dragi stihurile lui Ise și Ki-no-Tsurayuki³, ori alte poezii japoneze sau chinezești cu aceeași temă: mahnirea celui despărțit de draga lui.

Împăratul a vrut să știe în amănunt ce se mai întâmplă la casa Dainagon, iar Myōbu i-a dezvăluit totul în taină. Apoi, el a citit răspunsul văduvei: „Mă onorează nespus cuvintele Maiestății Voastre, dar nu mă consider demnă de ele. Nătângă fiind, mă las pradă doar disperării.“

Tare mă tem pentru plăpândul hagi

văduvit de umbra copacului ce a înfruntat vânturi năprasnice.

-
1. Cei de la Curte erau porecliți „locuitorii de deasupra norilor“.
 2. Culegerea aparține poetului chinez Bai Juyi.
 3. Doamna Ise (c. 875-938) a fost o poetă din anturajul Împăratului Uda (867-931); iar Ki-no-Tsurayuki (868-945), un renumit poet japonez.